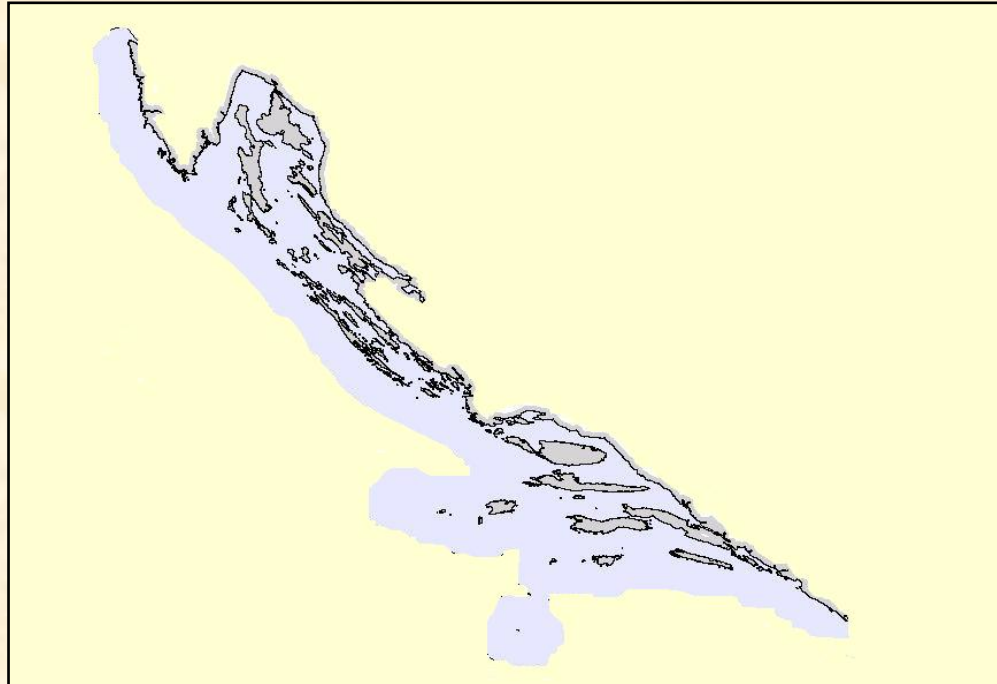

Branko Bačić, državni tajnik za more

**NOVI PRISTUP U UPRAVLJANJU POMORSKIM
DOBROM I MORSKIM LUKAMA**

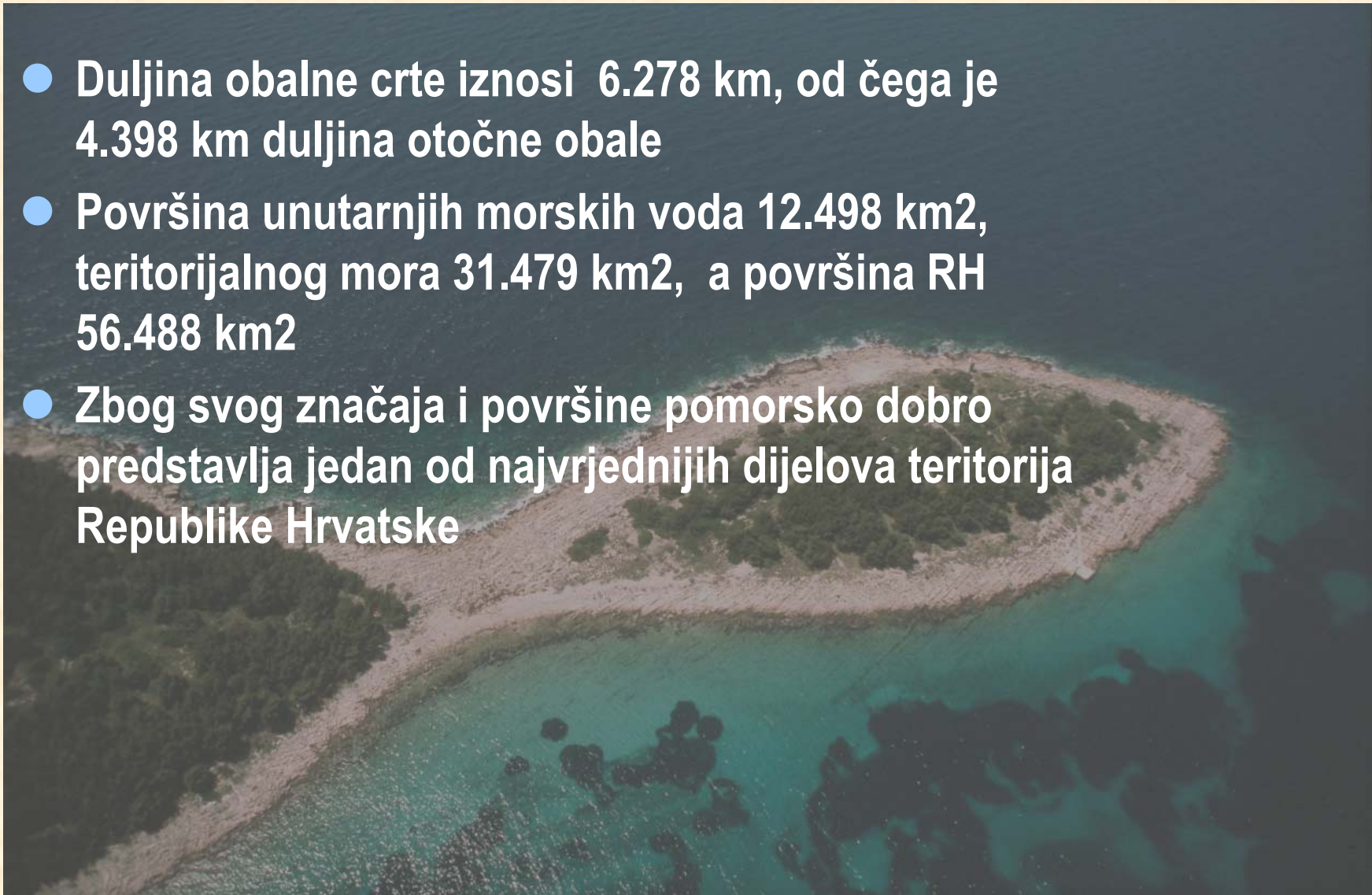
UVOD

- **Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama donesen 25.9.2003., izmjene Zakona 15.12.2006. i 20.3.2009.**
- **Pomorsko dobro je opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku**
- **Obuhvaća morskú obalu u širini od najmanje 6 metara, unutrašnje morske vode i teritorijalno more**
- **Na pomorskom dobru ne može se stjecati vlasništvo niti druga stvarna prava**

ZNAČAJ I VELIČINA POMORSKOG DOBRA

- Duljina obalne crte iznosi 6.278 km, od čega je 4.398 km duljina otočne obale
- Površina unutarnjih morskih voda 12.498 km², teritorijalnog mora 31.479 km², a površina RH 56.488 km²
- Zbog svog značaja i površine pomorsko dobro predstavlja jedan od najvrjednijih dijelova teritorija Republike Hrvatske

PROBLEMATIKA UPRAVLJANJA I ZAŠTITE POMORSKOG DOBRA

- Određenje pomorskog dobra
- Nasipavanje morske obale
- Utvrđivanje granica pomorskog dobra
- Sustav koncesija za gospodarsko korištenje
- Posebna upotreba pomorskog dobra
- Lučki sustav
- Pretvorba na pomorskom dobru

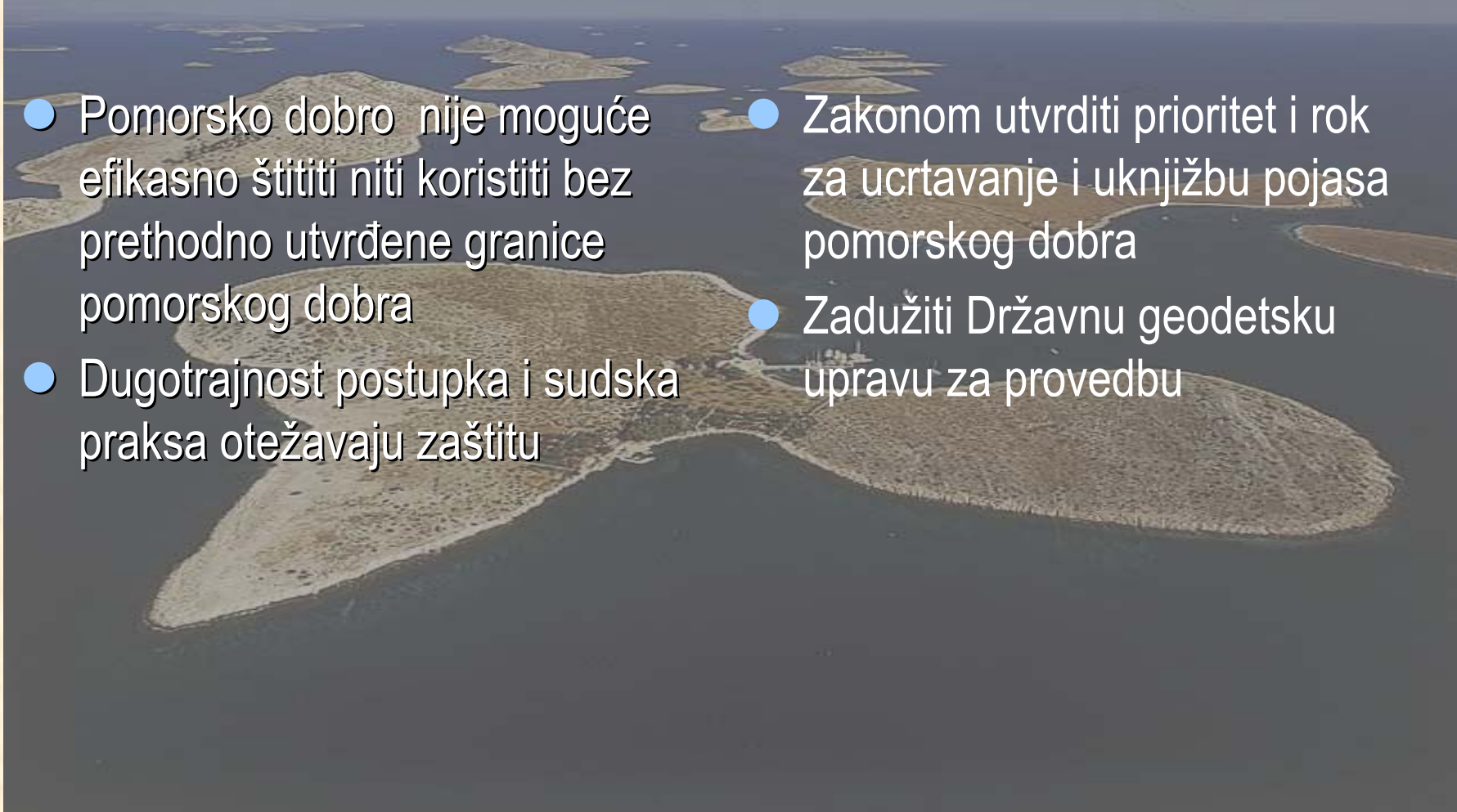
ODREĐENJE POMORSKOG DOBRA

POSTOJEĆE STANJE

- Pomorsko dobro nije moguće efikasno štititi niti koristiti bez prethodno utvrđene granice pomorskog dobra
- Dugotrajnost postupka i sudska praksa otežavaju zaštitu

PRIJEDLOG RJEŠENJA

- Zakonom utvrditi prioritet i rok za ucrtavanje i uknjižbu pojasa pomorskog dobra
- Zadužiti Državnu geodetsku upravu za provedbu

NASIPAVANJE MORSKE OBALE

POSTOJEĆE STANJE

- Morska obala uključuje i dio kopna nastao nasipavanjem
- Dijelovi morske obale nastali nasipavanjem sada većinom čine urbane cjeline
- Problem određivanja statusa nasipa (legalnost) i uknjižbe

PRIJEDLOG RJEŠENJA

- Predvidjeti Zakonom vremensku granicu nastanka nasipa
- Nasipi nastali prije 1974. smatraju se legalnim nasipima i granica se utvrđuje prema stanju na terenu, a ostali dio zemljišta knjiži se u vlasništvo RH
- Nasipi poslije 1974. dijele se prema legalnosti nastanka
- Legalni nasipi oni s građevinskom dozvolom i prema planu - granica se utvrđuje prema stanju na terenu
- Nelegalni nasipi poslije 1974. u cijelosti čine pomorsko dobro po samom zakonu i ne smatraju se priraštajem izvorne morske obale

UTVRĐIVANJE GRANICE POMORSKOG DOBRA

POSTOJEĆE STANJE

- Granicu pomorskog dobra utvrđuje Povjerenstvo za granice Ministarstva, na prijedlog županijskog povjerenstva za granice
- Postupak je izuzetno složen i dugotrajan i uključuje veći broj predstavnika državnih i županijskih tijela
- Do sada određeno cca 700 km granica pomorskog dobra, što čini više od 10% ukupne duljine obalne crte

PRIJEDLOG RJEŠENJA

- Ubrzati postupak davanjem nadležnosti Državnoj geodetskoj upravi
- Granice pomorskog dobra utvrđuju se rješenjem i provode kroz katastar i zemljišne knjige sukladno Godišnjem planu upravljanja pomorskim dobrom (osim izvlaštenja, a za što se sredstva trebaju posebno osigurati)
- Tužba na rješenje ne odgađa provedbu granice pomorskog dobra

UTVRĐENE GRANICE POMORSKOG DOBRA

SUSTAV KONCESIJA

POSTOJEĆE STANJE

- Gospodarsko korištenje pomorskog dobra samo temeljem koncesije i koncesijskog odobrenja
- Županijska poglavarstva daju koncesije do 20 godina
- Vlada RH daje koncesije do 50 godina
- Za koncesije iznad 50 godina Vlada RH traži suglasnosti Hrvatskog sabora

PRIJEDLOG RJEŠENJA

- Decentralizacija sustava
- Gradska/općinska vijeća - koncesije do 10 g. bez prava gradnje-Koncesijska naknada u cijelosti je njihov prihod
- Koncesije za gospodarsko korištenje pomorskog dobra
 - sa ili bez prava gradnje na području **velikog grada i županijskih središta** na rok do 20 g. daje gradsko vijeće-Koncesijska naknada se dijeli na tri jednaka dijela (grad-županija-RH)
 - sa pravom gradnje objekata na području ostalih gradova i općina na rok do 20 g. daje županijska skupština-Koncesijska naknada se dijeli na tri jednaka dijela (općina/grad-županija-RH)

SUSTAV KONCESIJA

POSTOJEĆE STANJE

- Koncesijska odobrenja daju vijeća za koncesijska odobrenja gradova/općina za obavljanje djelatnosti kojima se ne ograničava opća upotreba (suncobrani, ležaljke, sandoline i dr.)
- Koncesijske naknade od svih koncesija se dijele u jednakim omjerima na općinu/grad, županiju i RH, a od koncesijskih odobrenja pripadaju općini/gradu u cijelosti

PRIJEDLOG RJEŠENJA

- Koncesiju za gospodarsko korištenje pomorskog dobra sa ili bez gradnje građevina od važnosti za RH daje Vlada RH na rok do 50 godina - Koncesijska naknada se dijeli na 3 dijela (općina/grad-županija-RH)
- Za koncesije iznad 50 godina Vlada RH traži suglasnosti Hrvatskog sabora
- Koncesijska odobrenja daju općinski načelnici/gradonačelnici kao odobrenja i to samo za morsku obalu

SUSTAV KONCESIJA-naturalni i financijski pokazatelji za 2008.g.

Davatelj koncesije	broj danih koncesija	ukupno godišnje uplaćene naknade na prolazni račun
Državne koncesije	245	251.380.160,94
Ličko-senjska županija	9	673.945,56
Zadarska županija	86	11.947.216,44
Istarska županija	51	7.828.456,89
Primorsko-goranska županija	80	19.599.266,31
Splitsko-dalmatinska županija	128	23.588.677,92
Dubrovačko-neretvanska županija	40	2.965.970,40
Šibensko-kninska županija	63	3.627.104,88
UKUPNO	702	321.610.799,34

POSEBNA UPOTREBA POMORSKOG DOBRA

POSTOJEĆE STANJE

- Dvije grupe objekata za koje se daje koncesija na posebnu upotrebu bez natječaja
- Pitanje “opravdanosti” davanja posebne upotrebe za objekte koji su u gospodarskoj upotrebi (naftovod, plinovod, kabeli)
- Pitanje objekata koji po izgradnji ostaju u općoj upotrebi (šetnice)

PRIJEDLOG RJEŠENJA

- Posebnu upotrebu izuzeti iz sustava koncesija, te pravo na izgradnju i korištenje urediti putem odobrenja za posebnu upotrebu temeljem zahtjeva
- Uvjetovati izdavanje odobrenja sa prethodnim ovlaštenjem za obavljanje djelatnosti za koju se grade objekti
- Odrediti tržišne naknade po vrstama posebne upotrebe

LUČKI SUSTAV

PODJELA LUKA PO ZNAČAJU

- Državne
- Županijske
- Lokalne

PODJELA LUKA PO NAMJENI

- Luke otvorene za javni promet
- Luke posebne namjene

LUČKI SUSTAV

- LUKE OTVORENE ZA JAVNI PROMET

razvrstane 333 luke

- Lučka uprava

- LUKE POSEBNE NAMJENE

(luke nautičkog turizma, industrijske luke, brodogradilišta, sportske luke , ribarske)

- Ovlaštenik koncesije

PRAVNI STATUS LUKA

Cjelokupno lučko područje predstavlja pomorsko dobro na kojem se ne može steći pravo vlasništva ni druga stvarna prava

PROMET PUTNIKA U LUKAMA OD DRŽAVNOG ZNAČAJA 2001 – 2008.

God.	Rijeka	Zadar	Šibenik	Split	Ploče	Dubrovnik	UKUPNO
2001.	112.715	1.375.000	441.000	2.287.000		431.000	4.646.715
2002.	153.991	1.513.000	496.000	2.563.000		533.000	5.258.991
2003.	183.203	1.619.000	508.000	2.891.000		743.000	5.944.203
2004.	191.099	1.730.942	247.678	2.882.775	89.301	790.624	5.932.419
2005.	221.399	1.917.440	251.978	3.229.095	105.091	774.775	6.499.778
2006.	221.307	1.983.614	260.474	3.439.076	120.484	675.393	6.700.348
2007.	213.853	2.094.611	256.434	3.659.926	128.509	657.181	7.010.514
2008.	208.764	2.476.005	48.015	4.096.469	134.526	1.096.293	8.060.072

PROMET TERETA U LUKAMA OD DRŽAVNOG ZNAČAJA 2001-2008

God.	Rijeka	Zadar	Šibenik	Split	Ploče	Dubrovnik	UKUPNO
2001.	7.901.465	311.387	528.000	2.151.000	921.000	21.000	11.833.852
2002.	7.970.192	322.038	471.000	2.083.000	1.064.000	19.000	11.929.230
2003.	9.816.206	432.099	602.000	2.402.000	1.284.000	24.000	14.560.305
2004.	11.326.496	497.123	750.710	2.449.521	2.037.864	15.612	17.077.325
2005.	11.530.138	449.545	1.435.820	2.579.957	2.786.451	19.451	18.801.358
2006.	11.483.114	483.524	1.262.211	2.796.782	3.080.661	6.973	19.113.265
2007.	13.523.558	799.098	1.270.795	2.734.654	4.207.855	8.620	22.544.581
2008.	12.391.591	629.594	862.809	2.993.257	5.142.440	0,00	22.019.691

PRIHOD I ULAGANJA LUČKIH UPRAVA 2004. – 2008.

LUČKA UPRAVA	PRIHODI u kn (od koncesija, lučke pristojbe, iz državnog proračuna i iz kredita)	ULAGANJA u kn (u lučku infrastrukturu i suprastrukturu)
Rijeka	590.799.500,26	461.461.764,18
Zadar	156.756.441,76	101.431.533,15
Šibenik	19.147.371,81	15.268.515,96
Split	178.062.901,72	99.897.627,00
Ploče	299.776.071,18	239.057.787,93
Dubrovnik	241.128.642,89	160.392.785,78
UKUPNO	1.485.670.929,62	1.077.510.014,00

LUČKI SUSTAV

UKUPNA ULAGANJA U LUČKI SUSTAV u kn

2004. - 2008.

LUKE

DRŽAVNE

1.077.510.014,00

ŽUPANIJSKE

213.839.496,17

RIBARSKE

20.100.000,00

UKUPNO

1.311.449.510,17

LUČKI SUSTAV

- Veliki investicijski projekti u lukama
 - Rijeka Gateway
 - Zadar – Gaženica
 - Ploče kontejnerski i bulk terminal
 - Dubrovnik-operativna obala

UKUPNO: 487,5 mln eura

SVE INVESTICIJE FINANCIRAJU SE IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA,
KREDITA SVJETSKE I EUROPSKE BANKE UZ JAMSTVO DRŽAVE

LUČKI SUSTAV-privlačenje novih investicija

- Pravo vlasništva nad objektima suprastrukture za vrijeme trajanja koncesije
- Investicije u suprastrukturu kroz povećanje upravljačkih prava
- Ubrzavanje postupka ishoda prostorno-planske dokumentacije za koncesije u lukama posebne namjene
- Privatne inicijative za proširenje malih luka i lučica - nautički vezovi

LUČKI SUSTAV – decentralizacija upravljanja javnim lukama

- Luke otvorene za javni promet razvrstavaju se samo na državne i lokalne
- Državnima i dalje upravljaju lučke uprave, dok se upravljanje lokalnim lukama prepušta gradovima i općinama
- Umjesto brojnih lučkih uprava (22), poslove upravljanja obavljaju gradske i općinske službe
- Gradovi i općine izravno odlučuju o sadržaju i djelatnostima na svojim “rivama”
- Pojednostavljenje postupka odobravanja djelatnosti u malim lukama
- Uvođenje u sustav svih malih luka, lučica i privezišta
- Propisom ministra utvrditi lučke pristojbe i uvjete za nesmetano odvijanje obalnog linijskog javnog prometa

PRETVORBA NA POMORSKOM DOBRU

POSTOJEĆE STANJE

- Nedostatak odredbi zakona o uređenju pitanja statusa objekata suprastrukture izgrađenim na pomorskom dobru, a koji su procijenjeni u temeljeni kapital trgovačkih društava
- Različiti pristupi procjeni zemljišta/objekata na pomorskom dobru:
 - procijenjeni kao vrijednost ulaganja u statusu pomorskog dobra ili s naznakom da se nalaze u tom statusu
 - procijenjeni bez navođenja da se radi o pomorskom dobru
 - uknjižba vlasništva

PRIJEDLOG RJEŠENJA

- Zakonom urediti situacije u odnosu na lučka područja i vanlučka područja pomorskog dobra
- Predvidjeti načine “obeštećenja” za procjenu vrijednosti objekata na pomorskom dobru
- Predvidjeti Zakonom postupke u odnosu na način pretvorbe

PRETVORBA NA POMORSKOM DOBRU

PRIJEDLOG RJEŠENJA - POMORSKO DOBRO

- Ukoliko je zemljište i prije pretvorbe bilo pomorsko dobro, vrijednost tog zemljišta izlučiti iz temeljnog kapitala smanjenjem istoga bez naknade
- Ako nije ishodaena koncesija za zemljište i objekte, ista se dodjeljuje s uračunavanjem vremena od pretvorbe do prebijanja neamortizirane građevinske vrijednosti objekata sa koncesijskom naknadom (Rivijera Ičići za plažu Slatina)
- Ako su ishodili koncesiju, ne plaćaju naknadu do prebijanja neamortizirane građevinske vrijednosti objekata sa koncesijskom naknadom

PRETVORBA NA POMORSKOM DOBRU

PRIJEDLOG RJEŠENJA - LUČKO PODRUČJE - javne luke

- Ukoliko je zemljište i prije pretvorbe bilo pomorsko dobro, vrijednost istoga izlučiti iz temeljnom kapitala
- Objekti suprastrukture:
 - ako nije ishoda koncesija, ista se dodjeljuje s uračunavanjem vremena od pretvorbe do prebijanja neamortizirane građevinske vrijednosti objekata sa koncesijskom naknadom (Istravino i Astra)
 - ako su ishodili koncesiju, ne plaćaju naknadu do prebijanja neamortizirane građevinske vrijednosti objekata sa koncesijskom naknadom
- Mogućnost zamjene objekata za drugi objekt izvan lučkog područja

PRETVORBA NA POMORSKOM DOBRU

PRIJEDLOG RJEŠENJA - LUČKO PODRUČJE - luke posebne namjene

- Ukoliko je zemljište i prije pretvorbe bilo pomorsko dobro, vrijednost tog zemljišta izlučiti iz temeljnom kapitala smanjenjem istoga bez naknade
- Ukoliko luka ima ovlaštenika koncesije kojem su objekti i zemljište koje nije bilo pomorsko dobro u trenutku pretvorbe procijenjeni u temeljni kapital i ovlaštenik plaća koncesijsku naknadu onda će se utvrditi dali je procijenjena vrijednost ulaganja amortizirana dosadašnjim korištenjem luke ili se može amortizirati u roku trajanja koncesije. Ukoliko ne može onda treba produžiti rok trajanja koncesije ili umanjiti naknadu
- Ukoliko treće osobe koriste objekte na lučkom području koji su procijenjeni njima u temeljni kapital isti dobivaju potkoncesiju s uračunavanjem vremena od pretvorbe do prebijanja neamortizirane građevinske vrijednosti objekata sa koncesijskom naknadom (Hoteli Punat u marini Punat, Brodokomerc objekt u Supetarskoj Dragi na Rabu, u Rovinju, u Trogiru; Merkur u luci Supetarskoj Dragi; Emona sada Eurona u luci Žut, Vrboska, Jezera)
- Ukoliko nije ishoda koncesija za luku, ista se dodjeljuje sa uračunavanjem vremena od pretvorbe do prebijanja neamortizirane građevinske vrijednosti objekata sa koncesijskom naknadom (Tankerkomerc i Uljanik)

ZAVRŠNA RAZMATRANJA

- Zaštita pomorskog dobra žurnim utvrđivanjem granica
- Rješavanje pitanja nasipavanja mora
- Decentralizacija prava i obveza na pomorskom dobru
- Uređenje lučkog sustava uvažavanjem prava jedinica lokalne samouprave na odlučivanje
- Rješavanje pitanja stečenih prava na pomorskom dobru

